پرخه په ترخه

د شعر مجموعه

سعدالدین شپون

۱۳۶۹

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرخه په ترخه

«د شعر مجموعه»

سعدالدّین شپون

۱۳۶۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوفامشر:

پروفیسرعبدالرسول امین

دکتاب نوم : پرخه په ترخه

شاعر : سعدالدین شپون

خپرونکی: دآزادافغانستان دلیکوالوټولنه (وفا)

دچاپ کال: ۱۳۶۹ ش (عقرب) ۱۹۹۰ع (نوامبر)

دچاپ ځای:

خطاط : نورالدین هنریار

تیراژ : زر ټوکه

ګڼه : ۵۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهداء

ډاکټر محب الله نکته ته چې مې يې پرې زړه او "خالص" نيمه خوا کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شماره	عنوان	مخ
۱ -	سریزه	۵
۲ -	لوبه	۹
۳ -	زه د شپې له تاریکۍ سره...	۱۰
٤ -	د افغانانو غبرګ روسانو ته	۱۳
۵ -	د هجرت لومړۍ هفته	۱٦
٦ -	د زمانې پېر	۲۰
۷ -	جنګ او ننګ	۲۲
۸ -	در قدم مه هېروئ	۲٤
۹ -	د پېرې چیلنج	۲۸
۱۰ -	د هجرت شپږم کال	۳۰
۱۱ -	ماشومتوب	۳۲
۱۲ -	شیطان	۳۵
۱۳ -	د وطن له وریځو سره خواله	۳۸
۱٤ -	د روسي عسکرو د تلو ورځ	٤۳
۱۵ -	د مجاهد بې وفا یار	٤۵
۱٦ -	د کوکچې د سیند پر غاړه	٤۸
۱۷ -	ګاونډي ته	۵۱
۱۸ -	د خوشحال په لاره	۵٤
۱۹ -	د پنجرې پړانګ	۵۸
۲۰ -	سیند ته	٦۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره	عنوان	مخ
۲۱	د ناهید د شهادت په کالیزه	۶۲
۲۲	د احمد شاه بابا په یاد	۶۴
۲۳	د آزادۍ تلوسه	۶۶
۲۴	خپلې ژبې ته	۶۸
۲۵	ویر	۷۰
۲۶	د یېږي د ستنېدو..	۷۳
۲۷	وښیه	۷۵
۲۸	خپلواکي	۷۷
۲۹	زما محبوبا	۷۹
۳۰	د بدخشان مهاجر	۸۰
۳۱	د شپې تنهايي	۸۲
۳۲	د مجروح یاد	۸۴
۳۳	هنرولې شاعرې ته	۸۵
۳۴	له قلم سره خواله	۸۸
۳۵	پردیستوب	۹۱
۳۶	عبدالحق همایون مجاهد ته	۹۳
۳۷	جفا	۹۵
۳۸	د مور یاد	۹۷
۳۹	د مهاجر خوب	۱۰۱
۴۰	ترانه	۱۰۴
۴۱	له خپل ځان سره راز او نیاز	۱۰۶
	پای	

(c) ketabton.com: The Digital Library

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

سریزه

قسمت راته په تمنده بل څه لیکلي وو، که نه ما د لیکوالۍ په اول سر کې د ځانه سره ټینګه کړې وه چې په پښتو ادب کې به د یوې داسې پانګې دارولو تکل کوم چې په هغې کې د ژبې او ژوند تر مینځ اعتدال موجود وي. مانا دا چې هر څه یو حد ولري چې د ریښتوني تجربې سره سمې وختوري.

ما وې د پښتون شاعر تل روانې اوښکې به وچې کړمه او ور ته وبه وایمه چې بار دیګر خپل درد په کراره ګاله او د یتیما نو کانې مه کوه چې په اېله شي پرهنګ په ژړا وي. ما وې همزولو لیکوالو ته به ښوایم کوم چې زیاتې دې د غره د څوکو، د ګودر، د ښاپیرۍ وزمه پې مختوب نه اپه یال نه جوړوي، بلکه مخامخ او بې رنګینو عینکو دې ژوند ته سترګې وغړوي. ما وې... ما وې....

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د سردار داوُد دکودتا او وروسته بیا دکمونستانو له تاراک سره زما او د وطني مطبوعاتیانو رابطه سسته شوه او زما ارمان نیمگړی پاتې شو. یوه لسیزه پس دغه دی خپلې هاغه نیمگړې سندرې ته دوام ورکوم، مگر دغو لسو کلونو چې کالو که زموږ د فرهنگ او کلتور کور وسوخوډ یوالونه یې پا خه کړل او زما — پیش بیني یې رښتیا کړه. که زموږ فرهنگیالیو شاوند ته نبغ کتلی شوای او کلیشه یې نه تړې جوړولی هیڅکله به یې دشعر ملـوني دشعار په لوری نه وی خوشی کړي او دکښته طبقې، لوړې طبقې، خوار، بزگر، ارتجاع او انقلاب په اصطلاحاتو به نه بسیا کیدای. د نواب صاحب مینبې به زموږ دغو یې کودتا نه جوړولی او خوار گوچر به زموږ د ادب څلاند اتل نه وای گرځیدلی. له بده مرغه د مقاومت دتیرولسو کالو ادبیاتو زیاته برخه لاهم په شعار ولاړه ده. فقط د ځکوتو په شمار کیسې او شعرونه دی چې د افغاني مقاومت رښتونی عکاسي کوي، اوس چې د هر کلي او جبهې د شهیدانو شمیر، دغرونو او د ګونو لارې ګودرې، دمجاهدینو دډلو خپل مینځی اړیکې، دمهاجرو کمپونه، شمیر او اجتماعي اړانې تولې په احصاییې، فلمونو او اسنادو کې موجودې دي، بیا هم لیکوال په تصوري او خیالي سمبولونو غږیږي او یو څو محدودې طرحې لري. د دلاورخان د واده دریمه ورځ وه، جنگ ته لاړ، شهید شو او کوندې یې په یاد ژړل. په دري او پښتو دواړو کې هدا کلیشه یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

عنعنه روانه ده، سرې ته نا امیندی ودرېږي چې په لسهاو ناولونه، ډرامې سفرنامې خارجیانو په همدغو لسو کالو کې د افغانانو دژوند په باب لیکلی او له ځینو نه یې فلمونه ډک شوي چې په لکهاو کسان یې لولي اوګوري یې، مګر حتی یو داسې ناول، داسې ډرامه، داسې شعري مجموعه افغانانو نه دی لیکلی چې لوړه ادبي ځلا دې ولري. هماغه سیاسي شعارونه دي، هماغه خیالي محدودې طرحې دي، هماغه زوړ مطرب خانه خراب دی چې د ساز په ځای کانګې کوي.

زما د نظمونو مجموعه هم زما د نورو یاد ښتونو سره په کابل کې باد یووړه، یو څه مې چې په یاد وو، هغه مې دلته راخستي او پاتې مې څه په پېښور کېښې او نور په ډنمارک او امریکې کې ولیکل.

زما هر نظم زما په خپلې تجربې بنا دي او حتی "خوب ویم عالمه" هم زما ریښتیاني خوب دی چې اوس یې هم لړترلږه په میاشت کې یو ځل وینم. زما هر نظم په حقیقت کې یو تصویر دی او د ومره زیات احساسات او زما خپلې انګېرنې په کې نښته. مګر زما انګېرنې د موضوع په انتخاب کې دي. هره هغه صحنه چې را ته مهمه ښکاره شوې، چې یو لوی معنوي ارزښت مې په کې نغښتی لیدلی، هماغه مې تصویر کړې ده، په دې امید چې پرېږده چې پخپله د نظم څېره زما نړۍ لید، زما غم او ښادی او زما د نیا ترسیم کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

امید دی چې زلمي شاعران هم هغه اعنعنه وروزي او هغه سبک په پښتو ادب کې رواج شي.

سعدالدين شپون

۱۹۹۰ - اپریل

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوبه

ټوکه يې ونه ګڼې د ژوند او مرګي لوبه ده
بله لاره نه لرو يا مرګ دی يا مو سوبه ده

يا به شين خال د سره ښامار له داړو بچ کړمه
يا مې په سرو وينو دا نړۍ ټوله خړوبه ده

ويرجينيا ۱۹۸۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د شپې له تیارې سره آشنا یم

زه د شپې له تیارېکې سره آشنا یم
زه د تورې تروږمې سکنې ورور یم
ما د سولې په سندرو للو نه کړې
زه د جنګ ترانې بولمه سورلور یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما د خپل وطن شینکی اسمان لیدلی
چې د ژړانو په کې جوړ وو امیلونه
اوس د برګو الوتکو له منګولو
تړی توییږي په خروار خروار بمونه

ما لیدلي دي هغې دوښیښته ټانکونه
په کوم چارچې یې ټول غراوکمرونه سوري
چې په کلي را شپوه شي میندی ریږدي
ما شوماڼ زبون وهلي ورته ګوري

ما لیدلي دي الوتې جومات تونه
ما بنکل کړي د قرآن سپیڅلي پاڼي
ما ټول کړي دي د ورور پرې اندامونه
ما په میا شتو ګوزاره کړه په ممانې

زه د هومستو بانډوښ وندی شاهدیم
اتڼونو بې چې محکې لړزولي
اوس د تشو کنډوالو کچکول په غاړه
صورت سوی، جومات ما، ګوی شلیدلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې حیالکه غوټی پلو کې نغښتې
مالیدلی دي هغه دړنې بیبیانې
اوس یې کوم دیوې خیمې په تمه
لالهاندې، سرگردانې، لیونیانې

نو،

زه د شپې له تاریکۍ سره اشنا یم
زه د تورې ترږمۍ سکنې ورور یم
ما د سولې په سندرو للونه کړي
زه د جنګ سترانې بولمه سوراور یم

۱۹۸۲ ع
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

دارد وژبې شاعر هارون الرشید د شعر پاره

دافغانانو غږ روسانو ته

راشه چې داغرونه دي د هر قدم او ښار دي
ثاته د وطن د اسمان ستوري انتظار دي
موږ به هم په هسکه غرې ستا راتګ ته ناست یو
موږ به ښه پوهیږو چې سرونه دي په کار دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه چې موږ هم همدې شېبې ته ډېر کتلي دي
تا په دې وطن کې ډېرې ونې بهولې دي
دلته به د ټول جهان مېړانه خپل سيال وګوري
دلته موږ هودونه او لوظونه ازمېيلي دي

ته د ماشينو نو او پولادو په پښو تلل کوې
ستا مېړانه داده چې د زهرو ورکول کوې
تاسو کې خوداسې کوم باتور هرګوره نه وينم
(چې)
کاڼي دې په لاس کې وي په ټانک باندې يرغل کوي

ته که زما سر غواړې زما هم پرې رضا ده
دومره به دې يوه کړم چې مې سر کې څه سودا ده
داچې بربروايم دا په دې چې مې سر لوړ دی
ټوله روسيه که ټيرې داو کړې هم وړيا ده

دا سر غوڅېدای شي خو بنده ته ټيټېدای نه شي
دا سر د هغه دی چې په توپو ټم کېدای نه شي
زموږ د کوليوله بولې نه سترګې نه سوځي
زموږ عمرونه لنډ دي يوه ورځم او بندېدای نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه چې ليمه مې آخري ننداره وويني
سترګې مې يوځلې ستا دوينو داره وويني
ستا دغريبې ، مسافرې سلګۍ چې واورمه
ستا د نامردۍ ، نامرادۍ کوکاره وويني

دا ښکلى وطن د د ښمنانو هسې پېښ ني
توره مې سرپېښ ني ، ګولۍ مې ټټرپېښ ني
دې ښکلو دروګې مې پردي ته ژوند حرام دى
بوټي مې سپرپېښ ني او کاڼي سنګرپېښ ني

نو ،

راشه په تلوارچې د خلاصون لارې ترلې دي
دې تربې وطن تل د پردو وينې څښلې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هجرت لومړۍ هفته

د تاکال په ارباب روډ کې یوه کمره ده
په کې اوسمه یو زه پنځه بچیان

یو شلېدلی کټکی په کوټه کې پروت دی
زه پرې ناست یمه په لاس کې مې دیوان

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دیوال نرۍ اوبه کوز رابهیږي
اوري شړکنده دبام په سر باران

د څادر لاندې مې لور غېږکې ویده ده
چې ساړه شي نښلوي راپورې ځان

خدای خبر دی د هغې مرغۍ له حاله
چې صیاد یې دړې وړې کړله ځاله

زه به هم کله منګولې راپیدا کړم
زه به هم له خونکارانو غچ اخلم

په پردو به هم د ناز پالنګ حرام کړم
خیر که اوس په مېړتون باندې څملم

اوس مې وینې چې په خاورو ګنهل کیږم
داسې هم وه چې په سرو به دې تللم

مادمار سره یاري کړه ځکه خوار شوم
که نه خدای په خپله ځاله کې ساتلم

(c) ketabton.com: The Digital Library

« په بچو مې يو ښامار د هر زور ور دی
هيڅ علاج يې نه راځي صاحب کما له »

زيږې داړې يې دوزخ ته دروازې دي
له سروستوکو يې بهيږي لعنتونه

له دنيا چاپيره کوارې وارې پروت دی
اچوي په بنيادم باندې روبونه

دا ښامار له آمو پورې غاړې اوسي
نه پاړو پرې اثر کا ندی نه دمونه

په ناولې خوله دغم سندرې وايي
په ببوزي يې لګي وهي اوورونه

په هر ځای کې چې دده څېره ښکاره شي
پرې بهيږي دسرو وينو لوی رودونه

نه دخدای په مځکه څوک ترې بچ کېدای شي
نه مرغه ترې الوتی شي پاس هوا له

(c) ketabton.com: The Digital Library

یه د لویو غرو کوربته کیسه د ولرو
د پې کوره مسا پرو شنو تو تیانو

د کابل خوږه میوه مې پېژرو نه ده
په ناولو نابللو شوروِیانو

د سالنګ سرې او به مې نه لوریږي
د ماسکو په کرغېړنو تپوسانو

د مارغه به په مارغانو جرګه کېږي
زه راغلی یم جرګې ته د مارغانو

ټول راځي چې په وروکانو یې ولو (۱)
دا ښامار نه ایساریږي په شوکانو

د پې وزلو تو تکیه خدای ته
چې یې جنګ دی له مردارو کچیرانو

یابه داخوني ښاماریه کانو پټ کړو یابه ورانه کړو د درستي نړۍ حاله

۱۹۸۰/۱/۱ پېښور

---

(۱) ترمیهم بحجارة من سجیل - مبارک آیت ته اشاره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زماني پير

یو وخت د سولې وي   بل وخت د جنګ شي
یو وخت د مستۍ خندا   بل وخت د ننګ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله د کلو محشر سخ د بورا وي
کله د شمعو شغلې وار د پتنګ شي

چې د رنه دروميې اشنا د شپېلۍ نول وي
چې د تا خواله درځي د رباب ترنګ شي

چې زړه ځورېږي سترګې شي دانارو دانې
چې زړه نشه وي سترګې پيالې د بنګ شي

يوې زخمي مرغۍ ته
کله زړه وځوريږي
کله د مرګ چپاو ته
سخت لکه سنګ شي

۱۹۸۱

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ او ننګ

هغه باغچه دې تالا والا شي
چې پرې اتڼ د سور بورا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ مېلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وطن ښکلو ښکلو زلمیانو
نن مو درشل ته دښمن راغلی
زموږ د خویندو پاکې لمن ته
د شهوت لاس ورېږي دغه ناولی

یو پلو سوله ده، غلامي ده
بل پلو جنګ دی، ورسره ننګ دی
پام کړه د سولې چې نوم وانه خلې
په موږ راغلی آیت د جنګ دی

١٩٨٢
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

درقد مه هېروئ!

دا نظم په ۱۹۶۳ع کې ليکل شوی و. هغه وخت کمونيستان
په کابل کې پر مطبوعاتو مسلط وو. کله چې دا نظم په «سهوه»
کې په «ژوندون» کې خپور شو، د سليمان لايق تبصره دا وه:
«له دغه نظم نه داسې انګېرل کېږي چې ګوندې شوروي اتحاد به
د نورو هېوادو د خاورې لاندې کولو ته ليېنسي وي.
حال دا چې د امريکا پرخلاف، شوروي اتحاد تراوسه د چا يوه
لوېشت خاوره هم نه ده اشغال کړې»
درقد د پنځ «آمو» په سيند کې پروت يو ټاپو دی او
دا آزاد شعرهماغلته د سنځلو د ځنګله په مېنځ کې ليکل شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به لاله زرغون، وي
خوزما داخبره مه هیروئ
چې هلته لرې د سیندونو غېږ کې
یو تور ځنګل دی داغزنو ونو
هغه ځنګل دافغانانو مال دی
چې یې اوبه درنه رالاندې نه کړي

د «پنج» اوبو کې لاهو شوی ځنګل
ما یې خونکارې ژامې ولیدلې
چې پرانستلې دي درقد له پاره
دا پنځه سری نساما رزه پېژنم

لامار دیګر وي چې په خلکو شپه شي
شپانه په بیره رمې کورته بیا یي
هرڅوک له کنو ځنکلو لار چپوي
دا شین ځنګل په ځناورو سپاري

د تورې شپې کېږدۍ چې وغوړېږي
تورې بلاوې په درقد خورې شي
نهنګان ورو ورو په ساحل ورخیژي
زمري راوځي د ځنګله له تیارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سور لنډیو آوازونه راځي
خو سپي له وېرې ځواب نه ورکوي
توره تیاره کې د هر بوټي له شا
د ځناورو سترګې رڼې ځلیږي

له هرې ونې نه شیبه په شیبه
د کونګ وېرجنه سانده غوږ ته راشي
له هرې خوا نه خوږې سیند ونه
لکه بار شوي اوښان وبرېږي

ما هندوکش په سر منزلونه کړي
شپې مې په ښمخو کې خوبونه کړي
خو د درقد فضا څه بل شانې ده
زه یې په ځان باندې شګمن غوندې کړم

لکه اشنا چې زه هېر کړی یمه
یو له نظره غورځېدلی تاپو
د حوادثو په منګولو کې ګیر
له وطنوالو نه په څنګ پاتې دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به غاټول شين وي

خو زما دا خبره مه هېروئ

چې هلته ليرې د سيندونو غېږ کې

يو تور ځنګل دی د اغزنو ونو

هغه ځنګل د افغانانو مال دی

زما د قبر په غاټول مو قسم

چې يې اوبه درنه رالاندې نه کړې

۱۹۶۳

د درقد تاپو - تخار

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پېړۍ چلنج

بیا وشول په موږ باندې غږونه د پېړۍ
بیا زلمو راوا خیستل ټوپک او ګـرد نۍ

بیا ښځوني دلوړو غرونو څوکې ښاري
بیا کوز راورېږي په ملن ملن بڼــلــــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا ښامار راغلی له بدرې نه چارچاپېر دی
بیا ورته په غشي ملوک خان راکاږي ژه

بیا دښمن راغلی په دې مسته خاوره
بیا په شازلمو شولې حلالې د مور پې

اوري له آسمانه د لعنت د غضب اور
ځکه راخوټېږي لکه سوزنده تبې

نن به د تش لاسو او د ټانک مقابله وي
ګورو به چې دا خاوره زموږ ده که پردې

۱۹۸۱
پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هجرت شپږم کال

ستړکو ته د خیال چي د وطن ښکلې څېره راشي
وترېمه سل ځلې که او ښکي په ستنه راشي

دا ماشوم زړګی که سل د شکو مانۍ جوړي کړي
ټولې ورژېږي چي د غم يوه چپه راشي

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپې کاله په خوب کې او په ویښه په وطن کې یم
ورځ بیا گذران وشي، بیچاره شمه چې شپه راشي

شپه توره بلا ده، شپه خپسه توره دوره ده
غم راشي، کړاو راشي، سودا راشي، غوسه راشي

شپه د بې دردیو، نامرادیو، اسویلو مور ده
کټ راته تنور شي له برستنې سره لمبه راشي

۱۹۸۵
ویرجینیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماشومتوب

زه هم یو وختې ماشوم وم　　ببر سر کنداس غاښونه
سره غومبورې چاودې تلې　　مات نوکان خیرن لاسونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په باغو به ګرځېدمه — هره څانګه زما تمال و
چې آلو به سره بخن شول — په هر باغ کې زما مال و

ما په توري تروږمې کې — تورانځرشو پېژندلی
ما په پټو سترګو ځان خپل — له ويالو شو تېر ولی

يو ورېوکی کټ مې ځای و — يوه پينه يې وه د خښتو
لنګه نه، بازو يې کوږ و — نه پرې ځای و د بالښتو

شپې به پرېوتم په ځای کې — ټول وجود اغزو څېرلی
مخ په څانګه شوګ شوکاري — سر په تېږه لګېدلی

پرېوتل ويده که بېدل وو — نه به ځان نه به جهان و
نه به درد د ستومانې و — نه به ځمکه نه آسمان و

اوس سپېڅلي مېزته ناست يم — سپه رڼا ښايسته خونه
خوا کې نرم پاک بستر دی — پرې يې د پرو بالښتونه

اوس چې دغه کرښې ليکم — نيمه شپه ده لا تېرېږي
ګاونډي يې ټول ويده دي — زما سترګې نه پټېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ای شلیدلی کټ ګکیه　　نور به څه په کې ځایږي
ګاونډي ټوله ویده دي　　او زما سترګې نه پټېږي

ای شلیدلی کټ ګکیه
ای شلیدلی کټ ګکیه

۱۹۷۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیطان

څوک يې دغه څوک يې چې مې هره شپه څارې
پرېږده نور مې پرېږده، ما غریب مه ځوروه
سیوری خو مې نه يې، زه په دغه بڼه نه یم
مه راپسې ګرځه نوره خپله لیار کوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه ستړي ستومانه د کتابکي د پاسه پرېوځم
خوب مې په شپېبو شپېبو له ځانه هېروي
سبا چې خوب ویده شم ستا ویرژلې څېره وینم
بس دغه لیدن دی په ما شپه سبا کوي

چا ته ویلی نه شم چې یو سیوری راپسې دی
ته مې هم توکې هم مې ګناه ته لمسوي
داما شوم زړګی مې له ګوګل نه راوباسي
تش جام ورته نیسي او بیو رنګ یې کړنګوي

زه هره مسره لکه ابدارې توره کاږم
ته پرې د مظلومو سینه ګې څیرې کوې
زه ورته بنایسته پښتنې ګندې په مړي کې کړم
ته یې د لذت له پاره بېرته ورشلوې

شپه چې سبا پخه شي، تاریکي شي، چوپیایي شي
هار د آرزوګانو په قلم باندې پیېیم
زړه وایي شپه هغه غمونه دي او س نه شته
لیرې چېرته غږ شي چې شپونکیه پام کړه یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس هم کله وايم چې وړوکی وای ژړنکی وای
لاس په ږيره راکاږم اوس وريږن دوم
ځکه شم ديواله ته په هينداره کې ځان گورم
ځان نه وينم تا وينم هينداره ماتوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوطن له وریځو سره خواله

یه وریځو وریځو دوطن وریځو
لږ څه ستنې شئ زه هم درځیږم
ما ته ځای راکړئ په پسته غیږ کې
یو سور خاتول یم سبا شیبه ریږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

یه وریځو وریځو لړ په کرار ځي
زه درته ګورم زړه مې ویلېږي
کوز هدیره ده زه په کې ناست یم
د سرو بڼو وو ساندې غږېږي

یه وریځې وریځې دلته دوزخ دی
راکوزه نه شې تا به ایرې کړي
ژوندي وګړي چې سر راجګ کړي
دویم قدم یې په هدیرې کړي

یه وریځې وریځې د وطن وریځې
د تاله مستې برېښنا نه ځار شم
یوه لمبه به راپورې نه کړې؟
چې یا ایره شم یا سور انګار شم

یه وریځې وریځې دا خلک ګوره
دا په نس وږي دا په زړه سوي
دا د رټلو دا د ویشتلو
نګېر وي خواوري که نور څه نه وي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما دراوچیت کړه له دغې ځمکې
د لوړو غرونو څوکو د پاسه
زه یو خاپوتول یم په ملامات شوی
دیو بې باکه مالیار له لاسه

تا وروولې د ژوند اوبه وې
موږ داوښکو سیلاو ترې جوړ کړ
تا زرغونه کړل د ښتې لاښونه
یو څو خونکارو ارمان پرې موږ کړ

زه به هم کله وزر پیدا کړم
ماتې به زه هم دا هسکې کړم
بیا به نو تا ته پورته درخیژم
تا به دریاب کړم ځان به بیړۍ کړم

بیا به نو دواړه سره روان یو
د دې نیمګړې دنیا د پاسه
سره به وکړو سره به وایو
چې څه زموږ نه کیږي له لاسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ به په ګلو پرخې خوړې کړو
خو په اغزیو به ژوند حرام وي
ګلان به پایي اغزي به ریږي
د دوی برخې به د دوی په ځان وي

موږ به د دښتې خاټول بیا سور کړو
خو په زړګي کې به تور داغ نه وي
موږ به باغونه بیا زرغونه کړو
خو په باغو کې به تور کاغ نه وي

بیا راکوزیږم د ځمکې سر ته
دا خپل تماتوبی ډیر راته ګران دی
ځوک چې له ځمکې نه تېښته وکړي
هغه وګړی ډیر سرګردان دی

ځمکه د مینې پاکه زانګو ده
ژوندون په ځمکه پوللوی نعمت دی
ځمکه کې ژوند دی، ځمکه کې خلک
ژوندون تر هر بل نعمت اوچت دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان شهکار دی خو چې ژوندي وي

په اسمانو کې انسانان نه شته

انسانان خپلو ځمکو کې پایي

د وطن خوند ته هیڅ پایان نه شته

۱۹۷۵

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روسي عسکرو ته لووږ

ای د نړۍ د خلکو نن تاریخ به یا لیکل کیږي
د وه سترګې څلور کړئ، داورځ به یا نه لیدل کیږي
دې شاهکار ته حیرشئ دا په هر ساعت کې نشته
څو قرنونه تېر شي څو دا نور به یا وځلیږي
نن د آزادۍ مشال یاغي یاغي شغلې کړي
نن په خړ څادري افغان ټول جهان نازیږي
نن میرویس وباسي دلېنن ځني کوکارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر زور ته قالب شته هر فرعون ته یو موسی
حق د زور قالب دی د جادو ایمان دوا
څنګه چې لوی درمن ته ورو کې سپېرغی بس ده
هسې سره بنا مار ته خره کی افغان پیدا
مه ستا یه دستر وقدرتونو توره مـا ته
نه سوځې د حق سترګې له تالندې بریښنا
حق په د نکو غرونو خېژولي خپلي لارې

ته په موږ نا لوستو، شرې پوښو غولېدلی وې
ته زموږ خوارې او ساده ګی دېر تېر ایستلی وې
تا زموږ په لاس کې یوم لیده، توږ دې نه لیده
سپیو روې د غرور په تا نک کې نو له عقله پلی وې
ستا د ایماندارو او خپلو اکو سـره سـر نه و
ته په سوله یېز و مظلوما نو بنه غښتلی وې
چا نه وې څېرلي ستا ظالم ژامې خونکارې

ویرجینیا
۱۹۸۹ ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مجاهد بې وفا یار

ستا د سترګو شو بلې راغلي
د زړه کلي ورانوي
کږې وروځې نرۍ ملا دي
پښتانه روسانوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

که هرڅو درنه پناه شم
دخپل زړه ستړو اخفا کړم
ستا ظالمې غېږ چې راشي
سمه غر روښانوي

یو ورک نومی کلیوال وم
یو تش لاسی مجاهد وم
اوس مې نوم په درست جهان کې
عاشقان ګړدانوي

زما د زړه په توره بوره
ستا برګې کړې ګوزارونه
که همت راته ستهینګر شي
د زړه کار اسانوي

په رګ رګ کې مې کرلي
تا ظالمې پټ ماینونه
ربه داسې سترګې راکړې
چې پټ ماین عیانوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دحسن باچایی مـــې
ټول وجود کنډو کپر کړ
زړه مې هسې سلطان غواړي
چې یې بیا ودانـــوي

ویرجینیا
۱۹۸۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکوکچې دسېند په غاړه

نسیم د سېند په غاړه جوړې کړې نازکې چپې
لکه اشنا چې کله واغوندې نیل رنګه جامې
بیا یې له ملا نه ترلمنې پورې کوټ کوټ کړي
تر زنګانه یې راخوره کړې بیا یې ونغاړي
زه ورته جګ په ګاره ناست یم او موجونه ګورم
او تا ته وایم دا سرې دامیدونو ربه !
زه خبر نه ومه چې ما ته دې جنت راکړی

زګونه خوله کې زړه کې شور هره ذره انقلاب
په رنګ رنګي په خوند خوږې په روح زما هینداره
نه په سرپل، نه په پښو بند نه یو لوېښت نیمګړې
زه په دې ځغاسته او تړوپوکي داستانونه ګورم
او تا ته وایم دا سرو دامیدونو ربـــه
زه خبر نه ومه چې ما ته دې جنت را کړی

یوه آرزووه چې به تل را سره مله غوندې وه
تته، مجهوله چې احساس یې شوه، بیان به نه شوه
اوس چې کوچه هغه زما د زړه پردې را سپړې
کله ښښنیزې کله تږل ځان په سنګړو وهي
زه یې داوښکو د پردې شا ته اکتونه ګورم
او تا ته وایم دا سرو دامیدونو ربـــه
زه خبر نه ومه چې ما ته دې جنت را کړی

د بتوسیل وربانده تیبت تیبت پروازونه کوي
لکه چې جنت ځان برابر کړي د ناستې له پاره
خو تکنی شي بیرته جګې شي شینکې آسمان ته
داسې شرنګیږي لکه ناوې چې پاولې شرنګوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه یې د لمر لاندې رنګین رنګین وزرونه ګورم
او تا ته وایم د اسرې د امیدونو ربه
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړی

چېرته د زړه له ګوم یو ګوټ نه مې لمسون راځي
چې: هه، شپونکیه! له دې کارې ځان لاهو کړه سینه
بیا چې لاهوشې لا مبو وهه کرار پر بهو ځه
یوه قطره شه غاړه ورکړه له همزولو سره
زه وایم زړه ته صبر وکړه زه خو بو نه ګورم
او تا ته وایم د اسرې د امیدونو ربه!
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړی

د بدخشان د سرو لعلونو د روګه هر ځای خپره
خو چا قلم قدرې کوکچې باندې ونه چلاوه
د کوکچې یو څاڅکی اویه به په لالوونه کړم
لالونه کاڼی دې پراته، کوکچه په مخ بهېږي
زه یې د هر څاڅکي په منځ کې جهانونه ګورم
او تا ته وایم د اسرې د امیدونو ربه!
زه خبر نه وم چې ما ته دې جنت راکړی

۱۳۵۲ فیض آباد- بدخشان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګاونډي ته

مه وهه دا خواره ښځه مه وهه
بې له تا نه بله اسره نه لري
تا ته بې له نورونه پناه دروره
بې د تا له غېږې وایه څه لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

داله او ښکو ده کې سترګې وچې کړه
بس دی چې پلرو دې ژړولې دی
نور نو دا ویرجنه صحنه ونغاړه
د هر عمر تاریخ او خدای وهلې دی

خلک په کړاو کړاو سپوږمۍ ته ځي
ته د کور سپوږمۍ په تندر ونیسې
نور یې لاس تر غاړې مخ په هسکه وړي
ته یې د کوڅو له سره ونیسې

ښځه چې په کور کې ژړنې وینم
دا لویه دنیا را باندې تنګه شي
دا د قضا عصر او دا زوړ فکر
کاشکې چې په ټولو باندې رنګه شي

چاویل چې حق د نورورو دی
دا به د پښتون له خولې وتلې وي
دوی کې چې کمزوري وي نو دې مري
چا سره چې زور وي نو ښاغلی وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د ځنګلي بنیادمانو دود
موږ ته پښتنو پوره ساتلی دی
دغه به نو نوم د پښتونوالي وي
ځکه مو شهرت هره خوا تللی دی

دا شکلی موجود چې تا ته کور کوي
دا ستا اندیوال دی، ستا مریې نه دی
تل یې خولګکی په ژړا ورانه وي
دا موجود خو ستا د لوبو شی نه دی

جګو دیوالونو کې دې بنده کړه
بیا دې سپین کفن ورباندې خپور کړه
ژړنده ژوندۍ دې هدیرې ته کړه
بیا دې نوم د دې هدیرې کور کړه

ته که په ایوب باندې میوند ګټې
پام کړه چې ملاله په سنګر کې وي
نور نو ر سنګرونه به لا وګټې
دا د ستوري نقش که دې سپر کې وي

ګذرګاه - کابل ۱۹۶۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخوشحال په لار

وروښو شروند به په دنیا نه وي مدام
تول به دروموني ګهيځ سبا ماښام

مرګي حق دی رغيدن موورنه نه شته
یا په تخت یا په تخته او یا په بام

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا برېښتن لاندې پراته زني تړلي
یا شهید په کېږاله کې قتلِ عام

د چا نوم په خاینانو کې یادېږي
د ملنډو، د ښېراشي د دشنام

د چا قبر په رنګینو جنډو جګ وي
په زیارت پسې یې ګلی تړي لام

مرګي حق دی، دریغه دا چې هسې مړ وای
چې وطن ټول نازېدای د ده په نام

چې د قام د پاره خپل ټټر غلبېل کړي
د شپانه ورته سر ټیټ په احترام

د سهار نسیمه لوړو غرو ته خېژه
د وطن په ننګیالو مې کړه سلام

وایه ستا سوله مېړاني نه لوګي شم
چې په وینو مو خوندي کړ ننګ د قام

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننګ غیرت نن په افغان باندې تمام دی
ما ته مه ستایه میړانه د ویتنام

موږ په روس باندې نن هسې ناتار جوړ کړه
چې ماسکو کې مو په دوی کړ خوب حرام

د سهار نسیمه ښښنده الوزه
ښکلوه د شهیدانو نسکور جام

د غازیانو ببر سرو ږیرې ښکل کړه
ورتسلیم کړه دیو خوار شپونکي پیغام

دا چې نن ټوله دنیا په تاسو نازکا
په هر ځای تاسو یادیږئ صبح و شام

د وطن واړه زاړه په تاسو ویاړي
ټول افغان له کندهاره تر باګرام

نن زموږ غرونه رغونه شاړې نه دي
د شهید په وینو ټوله دي ګلفام

(c) ketabton.com: The Digital Library

چا چې موږ سره ډغرې دې وهلې
عاقبت به هم رسواشي هم سرسام

خاوره نه ده دا سره زر دي چې تېرنه وځي
دا وطن دی د خالق د پېرلوی انعام

په دې غرونو چې ورځي لاس په نامه شي
په دې شارو کې اودسه مه اخلئ ګام

دا پښې پېلې ختماپوش ټول اتلان دي
په شلېدلي خت يې مه غولېږئ پام !

که يې نر دی که يې ښځه بچا هم دی
ټول پاخه دي، دلته هيڅ مه غواړه خام

زور خوشحال دې اوس زموږ ننداره کا
چې د روس سر به کړوچت مال يې ليلام

«څو اخلي له غليمه انتقام
مردنه خوب کا، نه خواړه کا، نه آرام»
۱۹۸۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پنجرې پرانګ

بره ګې سترګې بره ګې لیکې په پنجره کې یم راګیر
د پنجرې میلې ولاړې، بره ګې بره ګې ګرچاپېر

یو ورو کې چاپېریال کې، د پرکار په شانې چورلم
لیونې خوبونه وینم، نه یې خیال شته نه تعبیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېګاه شپه مې ځان په خوب کې په يولوی ځنګله کې وليد
چې راوېښ شومه پنجره وه، د سيل بينو وبهير

هر بازو مې د زوركان دی، هره پله مې انرژي ده
په وړه پنجره کې ګېر يم، څه خطا کوم مې تقصير

۱۹۷۸

کابل ـ څرخي پله زندان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیند ته

که لاس دروړمه چې څه ناز درکړم
ته مې د لاس له سره بهېږې

که خوله دروړمه چې ځان خړوب کړم
ته مې د شونډو له خوا نښوېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دافغانانو غږ روسانو ته

راشه چې داغرونه دې د هر قدم او ښار دي
تاته د وطن د اسمان ستوري انتظار دي
موږه هم په هسکه غړې ستا راتګ ته ناست یو
موږه ښه پوهېږو چې سرونه دې په کار دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه چې موږ هم همدې شيبې ته دېر کتلي دي
تا په دې وطن کې ډېرې وينې بهولې دي
دلته به د ټول جهان ميړانه خپل سيال وګوري
دلته موږ هوډونه او لوظونه ازميلي دي

ته د ماشينونو او پولادو په پښو تلل کوې
ستا ميړانه داده چې د زهرو ورکول کوې
تاسو کې خوداسې کوم باتور هرګوره نه وينم
(چې)
کانۍ دې په لاس کې وي په ټانک باندې يرغل کوي

ته که زما سرغوړې زما هم پرې رضا ده
دومره به دې پوه کړم چې مې سرکې څه سودا ده
داچې بربروايم داپه دې چې مې سرلوړ دی
ټوله روسيه که ټيټې داوکړې هم وړيا ده

داسرغوڅېدای شي خو بنده ته ټيټېدای نه شي
داسرد هغه دی چې په توپوټم کېدای نه شي
زموږ د کوليو له ږلې نه ستړې نه سوځي
زموږ عمرونه لنډ دي پوه وريځ او بدېدای نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هجرت لومړۍ هفته

د تاکال په ارباب روډ کې يو کمره ده
په کې اوسمه يو زه پنځه بچيان

يو شليدلی کټکی په کوټه کې پروت دی
زه پرې ناست يمه په لاس کې مې ديوان

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دېوال نرۍ اوبه کوز رابهېږي
اوري شړکنده دبام په سربارا ن

دشادرلاندې مې لورغېږ کې ویده ده
چې ساړه شي نښلوي راپورې ځان

خدای خبردی دهغې مرغۍ له حاله
چې صیاد یې درېږ ورېږ کړله ځاله

زه به هم کله منګولې راپیدا کړم
زه به هم له خونکارانو غېږ اخلم

په پردو به هم دناز پالنګ حرام کړم
خیر که اوس په میږتون باندې خملم

اوس مې وینې چې په خاورو ګنل کېږم
داسې هم وه چې په سرو به دې تللم

مادمارسره یاري کړه ځکه خوار شوم
که نه خدای په خپله ځاله کې ساتلم

« په بچو مې يو ښامار ډېر زورور دی
هيڅ علاج يې نه راځي صاحب کمـــا له »

زېرې دارې يې دوزخ ته دروازې دي
له سروسترګو يې بهېږي لعنتـــونه

له دنيا چاپېره کوارې وارې پروت دی
اچوي په بنيادم باندې روبـــونه

دا ښامار له آمو پورې غـــارې اوسي
نه پارو پرې اثر کاندی نه دمـــونه

په ناولې خوله دغم سندرې وايــې
په ببوزي يې لکه وهي اورونه

په هر ځای کې چې دده څېره ښکاره شي
پرې بهېږي دسروو وينو لوی رودونه

نه دخدای په مځکه څوک ترې بچ کېدای شي
نه مرغه ترې الوتی شي پاس هــوا له

(c) ketabton.com: The Digital Library

په د لویو غرو کو بته کیسه داوری
د بې کوره مسافرو شنو تو تیانو

د کابل خوږه میوه مې پېرزو نه ده
په ناولو نابللو شـــوروپـانو

د سالنګ سرې اوبه مې نه لورېږي
د ماسکو په کرغېړنو تـيوسانو

د مارغه به په مارغانو جرګه کېږي
زه راغلی یم جرګې ته د مـــارغانو

ټول راځي چې په ورو کانو یې ولو (۱)
دا ښامار نه ایسارېږي په شوکانو

د بې وزلو تو تکیو تکیه خدای ته
چې یې جنګ دی له مردارو کجیرانو

یا به داخوني ښامار په کانو پټ کړو یا به ورانه کړو د درستې نړۍ حاله

پېښور ۱۹۸۰/۱/۱

---

(۱) ترمیهم بحجارة من سجیل - مبارک آیت ته اشاره ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زماني پير

یو وخت د سولې وي   بل وخت د جنګ شي
یو وخت د مستۍ خندا   بل وخت د ننګ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله د ګلو محشر   سخ د بورا وي
کله د شمعو شغلې   وار د پتنګ شي

چې د رنه د رومي اشنا   د شپېلۍ نول وي
چې د تا خواله درځي   د رباب ترنګ شي

چې زړه ځوریږي سترګې   شي دانارو دانې
چې زړه نشه وي سترګې   پیالې د بنګ شي

یوې زخمي مرغۍ ته
کله زړه وځوریږي
کله د مرګ چپاو ته
سخت لکه سنګ شي

۱۹۸۱

پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ او ننګ

هغه باغچه دې تالا والا شي
چې پرې اتڼ د سور بورا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ مېلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د وطن ښکلو ښکلو زلمیانو
نن مو درشل ته دښمن راغلی
زموږ د خویندو پاکې لمن ته
د شهوت لاس وړي دغه ناولی

یو پلو سوله ده ، غلامي ده
بل پلو جنګ دی ، ورسره ننګ دی
پام کړه د سولې چې نوم وانه خلې
په موږ راغلی آیت د جنګ دی

۱۹۸۲
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

درقد مه هېروئ!

دا نظم په ۱۹۶۳ع کې لیکل شوی و. هغه وخت کمونیستان په کابل کې پر مطبوعاتو مسلط وو. کله چې دا نظم په «سهوه» کې په «ژوندون» کې خپور شو، د سلیمان لایق تبصره دا وه:
" له دغه نظم نه داسې انګېرل کېږي چې ګوندې شوروي اتحاد به د نورو هېوادو د خاورې لاندې کولو ته ا یښـــي وي .
حال دا چې د امریکا پر خلاف، شوروي اتحاد تر اوسه د چا یوه لوېشت خاوره هم نه ده اشغال کړې "
درقد د پنج (آمو) په سیند کې پروت یو ټاپو دی او دا آزاد شعر هاغلته د سنځلو د ځنګله په مینځ کې لیکل شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به لاله زرغون، وي
خوزما داخبره مه هیروی
چې هلته لرې د سیند ونوغین کې
یو تور ځنګل دی داغزنو ونو
هغه ځنګل دافغانانو مال دی
چې یې اوبه درنه رالاندې نه کړې

د «پنج» او بوکې لاهوشوی ځنګل
ما یې خونکارې ژامې ولیدلې
چې پرانستلې دي درقد له پاره
دا پنځه سرې نساما رزه پېژنم

لامار دیګر وي چې په خلکو شپه شي
شپانه په بیره رمې کورته بیا یې
هرڅوک له کمو ځنګلو لار چپوي
دا شین ځنګل په ځناورو سپارې

د تورې شپې کبر دی چې وغوړېږي
تورې بلاوې په درقد خورې شي
نهنګان ورو ورو په ساحل ورخېژي
زمري راوځي د ځنګله له تیارو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سور لنډيو آوازونه راځي
خوسپي له ويرې خواب نه ورکوي
توره تياره کې د هر بوټي له شا
د ځناور سترګې رڼې ځلېږي

له هرې ونې نه شيبه په شيبه
د کونګ ويرجنه سانده غوږ ته راشي
له هرې خوا نه خونړي سيندونه
لکه بارشوي اوښان وبرېږي

ما هندوکش په سر مزلونه کړي
شپې مې په ښخو کې خوبونه کړيا
خو د درقد فضا څه بل شانې ده
زه يې په ځان باندې شکمن غوندې کړم

لکه اشنا چې زه هېر کړی يمه
يو له نظره غورځېدلی تما پو
د حوادثو په منګولو کې ګېر
له وطنوالو نه په څنګ پاتې دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په قبر به غاټول شین وي
خو زما دا خبره مه هېروئ
چې هلته لېږئ د سیند ونو غېږ کې
یو تور ځنګل دی دا غزنو ونو
هغه ځنګل دافغانانو مال دی
زما د قبر په غاټول موقسم
چې یې او به درنه رالاندې نه کړې

۱۹۶۳
د درقد تاپو - تخار

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پېرۍ چلنج

بیا وشول په موږ باندې غرونه د پېرۍ
بیا زلمو راوا خیستل ټوپک او ګرد نې

بیا نجونې د لوړو غرونو څوکې څارې
بیا کوز راورېږي په لمن لمن بڼا ګلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلواکي

اسمان په ستورو ښکلی ښکاريږي
ښکلی اسمان وي او رڼا ستوري
شولې چې توري شي کلالی شي
چې يې کښې وږی شمال ته ښوري
معشوقه هله د زړه کتري خوري
چې ته شرمیږې، دا درته ګوري

هسې بېدرېغه وبله خوند کا
چې يو وطن وي بل خپلواکي وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن په هر چا باندې کشمیر دی
خوږ موږ خلکو ورلېږي زړه ځي
بورې شوې مېندې، کونډې شوې ښځې
خوځوانان جنګ ته لا په ډاله ځي
که په پښو شل وي، ځي په خاپوړو
که لارې نه وي، په غره راغه ځي

هسې به دریغه وبله خوند کا
چې یو وطن وي بل خپلواکي وي

هغه واده دې په وېر بدل شي
چې په کې غږ بنده نڅا نه وي
هغه ژوندون دې د مرګ مېلمه شي
چې واک د بل وي او د تا نه وي
هغه باغچه دې تالا ترغې شي
چې په کې شور زوږ د بورا نه وي

هسې به دریغه وبله خوند کا
چې یو وطن وي بل خپلواکي وي

۱۹۸۲

ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما محبوبا

نیمه شپه کې راغله بوږندې سترګې سره لاسونه
غوږې توری څمنی لکه سوی درمندونه

تمیک یې په تیارې کې پړکیده لکه برېښنا
شرنګ یې د پاولو لکه کړچنده تانکونه

مستی روې سترګې یې د روس په شان خونکارې
وروځې یې چړې وې راکږې په یاغي زړونه

۱۹۸۲
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بدخشان مهاجر

کوکچه بهیږي غاړې ترغــــاړې
دکوچ اوښانو، کږې کږې غاړې
له اېلبندونو، کوز راښیوه شــول
هی کډې لاړې، هی کډې لاړې

کوچانی ولېښن خوزړه یې پرېښود
د زړګي غوټه یې خلاصه نه شوه
ځان ته یې ډېرې تسلې ورکړې
خو یې یوه خوا ترلاسه نه شوه

دا د سکروټو دلې اوروونه
د چټو پېغلو سپین مړوندونه
په ښو ځوانانو دې خدای پیرزو کړي
مونږ خوږې ورک کړه له وطنونه

۱۹۷۹
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشپې تنهایي

بڅیان ویده ښه دی   برقونه مړه ښه دي
له خپل زړګی سره مې   دزړه خواله ښه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دژوند یادونه دی ‏ ‏ ‏ ‏ چې په ټوپو راځي
ورځ لا یو څه سودګي وي ‏ ‏ ‏ ‏ غم مې په شپو راځي

د تورو زلفو داستان ‏ ‏ ‏ ‏ رانه د تور ښامار شي
دخیالي سترګو بیان ‏ ‏ ‏ ‏ رانه د سره انګار شي

قلم یاغي شي رانه
زما خبر نه لیکي
هرڅو پرې بیره کوم
خودی یې ژر نه لیکي

۱۹۸۸ ع
ویرجینیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمجروح یاد

اوښکې د بڼو څوکو ته راغلې لږ بانه غواړي
رژنده ګلاب ته وږمه هم د سیلۍ خور شي
ما په ماشومتوب کې هم له شګو سره لوبې کړې
نن کورونه جوړ کړې خو سبا ته بیا نسکور شي

ویرجینیا ۱۹۸۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

همزولي شاعر ته

ته د دنیا د کاروانونو جرس   د تمدن د قافلې زنځیر
ستا له تېزبينو سترګو ځان ساتي   د هندوکش د آسمانونو کجیر
ستا د وزر لاندې خوندي د بشر   لکه تکیه وي مریدان چې په پیر
هو ته شاعر یې قلم سم چلوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې يې دچا دلاس رانجه خوړلي — دهغه غبن دتا له سترګو ني راځي
چې په کړاو په يې کسې کې ومري — داستا قلم يې ځنازې پسې ځي
چې يې برچه په سينه ننوځي — ستا له قلمه ورته آخ وځي
هو ته شاعريې قلم سم چلوه

ته سېلابونو ته وياله جوړوې — ته غورځنګونو ته سامان ورکوې
يوه دنيا درته ذره ښکاري — په يوې اوښکې پسې ځان ورکوې
چې يې اظهار له چا نه وي پوره — هغه احساس ته ته بيان ورکوې
هو ته شاعريې قلم سم چلوه

ستا له قلم نه دنيا کې جوړه — چا ته نسا مار چا ته دلاس امسا
چا ته ډيوه چا ته په زړه کې چاړه — چا ته خوږه کيسه دتللي اشنا
دچا دکک زړه دتنا کو دارو — په چا دوزخ نه رالويدلي بلا
هو ته شاعريې قلم سم چلوه

په توره شپه کې دسبا زيرې — شوګيره خلک يې له تا غواړي
تول دنيا چې ورته سوراوړ شي — دزماني يتيم په تا ژاړي
چې ځناوربه نړيوالو را شي — اې قلم واله اول تا داړي
هو ته شاعريې قلم سم چلوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوند د ذوق پاکه هینداره ته یې ته چې خندا کوې دنیا خاندي
ته نو چې خاندې ریښتیني خانده که نه تاریخ به بیا په تا خاندي
د تا د هرې اوښکه کې په اثر یو زر ګلونه به سبا خاندي

هو ته شاعر یې قلم سم چلوه

د ننګې ماڼۍ چې تا خوشحاله نه کړې یا په رژولو یې قلم چلوه
چې لا تراوسه ایسار شوی نه وي ته په مستۍ ور باندې دم چلوه
چې بشري لوړی په محکمه وهي هسې باموږ باندې بم چلوه

۱۹۵۸
خان آباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

له قلم سره خواله

له قلم سره مې بیا ګوتې خوږې شوې
په ګونګې خوله مې بیا جوړې ترانې شوې

په مړژواندي تن کې بیا ساه راغبرګېږي
بیا را یاد دې لس کلنې خاطرې شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا مې خلاصه کړله ژوند ته نوې لاره
بیا مې څانګو د ارمان کې پاڼې شنې شوې

وچو مړاندو د زړګي کې وینه راغله
دا زړې وچې ویالې ورو ورو لمدې شوې

عقل ویلې چې قصه دې لاړه راغله
د ماجرې چې چېرته بنې شوې هلته شپې شوې

سره هاتې چې په شنه بڼ یوځل پښې ایښې
د هغه ګلبڼ ریښې ترمې تسمې شوې

عقل داویلې خو زړه په بله سر و
د دې د وو ترمینځ مې خوږې حوصلې شوې

عقل پښې ایستې خو زړه لکه د غر و
زړه مستې کړې چې په عقل زلزلې شوې

که د روس هاتي هر لورې ته یرغل وړه
سمه غر که د کړو منارې شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو چې ګوري خړه کې افغان لاشته دی
د زړګي وینې ی سرې نه شوې لا سرې شوې

که وطن مو شولو ړنګ له بورو ورارو
په غلیم مو هم د زړه سخې پښې شوې

که یو نیم ملیون زموږ نه په کې لاړل
د دښمن په خوله کې هم خاورې ایرې شوې

چې په شوبلو په تمانکونو سپاره راغلل
په ستنه یې اوس رواني قافلې شوې

سترګې سرې، مرکونډې ماتې، جنګ بايللی
نوم برباد، هدف تباه، خاورې په خولې شوې

واشنګټن
۱۹۸۹ ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

پردیتوب

اشنا د ځنګو غرونو کجیر غواړي
زما وزر په دنګو ماڼو سوزي
زه هسې مکروریان کې ورته میشت یم
په دې انګړ کې بل مرغه الوزي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه دا د گودر غاړې ته روانه

نه زه هسکه شمله بوړی په غاړه

نه زه لکه باښه شنها مې خېژي

نه دا جګه الوزي لکه خراړه

موږ دواړه په دې سټېج کې نا بلد یو

موږ هېڅ یو پخپل نقش نه پوهېږو

لیکوال راته پړدی ډرام لیکلی

او موږ لکه کالبوت لړوبړ کېږو

موږ دواړه پخپل نقش نه پوهېږو

د دو وکسواتڼ دی په مېره کې

د مړو هډو کې یو په بل ګېږي

بړوي راته خاندي هدیره کې

۱۹۷۶

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالحق "همایون" مجاهد ته

سره دې ولې دې پرېښوه چې وطن درباندې غږ کړ
جار دې تر بېرې بزېرې سل ځله شپونکی شي

ناوې د وطن دې په تا فخر کړي لالیه
مورې بوره مه کړې شوګ چې تا غوندې زمری شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوله جبار خیل دې اوس پګړۍ ځکې شملې وړي
دوی کې همایون چې لکه ستوری ځلیدی شي

نن په توره بوړه په روسانو کړي مور بوره
بله ورځ پغمان کې د پرچم میلمه مرګی شي

ټول وجود پرهار دی په ګولیو لګیدلی
یو ځای یې روغ نه دی چې داشنګه په لار تلی شي؟

څومره چې د توپو او بمونو محشر جوړ وي
هومره همایون ورته بیباکه توریالی شي

مه مرې مجاهده د دې ځکو غروکو ربته
ستا له سرو منګولو دښمن کله خلاصیدی شي

ستا په برکت خلقي پرچم یو له بل وژني
روس ستا له هیبته سرو هي روغ لیونی شي

توره او میړانه او ښکلا په تا ده ختمه
دا زما قلم دې هم د تا د مخ لوګی شي

پېښور ۱۹۸۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شهید میوندوال په مرینه

جفا

پرېږده چې راوړېږي دا جګ غر
دا دګنهکارو ګلی لاندي کړي
دا دځان وژونکو او دغلو ډله
سل خرواره کاڼي چې وربا ندي کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده ورته ویل چې ګناه مه کوئ
دوی په بې دردۍ له کلي وشاړه
چا یې د پګړۍ زنډۍ په غاړه کړه
چا سپي ورشکارل چې ټول یې وداړه

وینې یې په سنګلو مخ ورماتې وې
کلي نه روان و شاته یې نه کتل
ده ویل چې دا به پښتانه نه وي
هاچې پښتانه وو څوک یې نه رټل

پوندې یې سپینګیرو ورشیرلې وې
دی په ده پرامید دلته راغلی و
لاره کې یې لوږې تېرې کړې وې
دی یو لوی پښتون واوښاغلی و

۱۹۷۵
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مور د مړینې د خبر په اورېدو:

د مور یاد

د ګلو به محشر وي خو که وریځې لړ سخي وای
که ستا د ښکلي پیغله وای زما به هم مستي وای

د تا د لاس سا به وای چې بې تبې مې خوړلای
د تا د مینې اور وای مورې زه ورکې ستي وای

ماښام مې د کټوې نه د شودو سوکي څښلای
سهار مې د مېښې په ترشکن کوچ سبناري وای

دردونه کړاوونه مې ګرېږې ورځې کالای
خوشې په ستا په زنګون مې سر کېښنوی د لاسایي وای

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه پوهه نه قلم وای ، نه مکتب نه لیک او لوست وای
تا لاس په سر راښکلی، ما خپل زړه درته سکښتلای
سره د ژمي شپه وای ، د نغري خوږلن ته ناست وای
په ورو ورو په مزو دې افسانې راته کولای
په ونو په اغزو مې مخ او پښې زخمي زخمي وای
د تا په جادوګرو کوټو تولې رغېدلای
دیوان وای، ښاپیرۍ وای، او ملوک وای او بدرۍ وای
د تا د ښکلي غږ نه د اسرارو زوږ راتللای

یه موري زړې موري! ما خو ونه لیدی موري
ته لاړې درنه پاتې شو بېکس ستا نازولی
یه موري دنیا اوروه زه او ته پرې خبر نه وو
اوس کوږخم هسکیږلی ، کړېدلی او ترټلی

یه موري په زړه پورې ، یه درنې پښتنې موري!
د تا د جنازې کټ نورو یوړو هدیرې ته
خبر شوم چې بمونو موکوډل کړه درې وړې
او تا پناه وړورې وه د بل کلي دېرې ته
خبر شوم چې زما فوتو دې هر چا ته ښودله
زوی ګی مې راروان دی خلکه دې بلې پېرې یا ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کلي خلکو ویلې چې بوډۍ لیونۍ شوې
زما ته تورتم وایې، سپین سبا توري تیارې ته

چې سا دې ورکوله زما نوم دې یـادولو
تاوې چې آخري دیدن د زوی شو را نه پـاتې
ادې خو مجبوري وه، بې دردي وه بېـواکي وه
دې سره ښامار په ډېرو کړې ښایسته میني میراتې
زه لاړم چې د سره ښامار علاج چېرته پیدا کړم
زه لاړم چې په ټوله دنیا وکړم نـنـواتې
دنیا ته ګرېوان وشلوم، بېلګې ورته ښکاره کړم
دا دارې د ښامار دي نه شکرې نه نبـاتې
که زه یې درنه کوټ کړم او زما سره یو نه شوې
قسم په ذوالجلال دی که به یو شئ ور نه پاتې
یه خلکه سره ښامار ته خړه کې افغان پیدا دی
تاریخ کې دي راغلي چې به روس خوري دلته مـاتې

ادې! یو نیم ملیون مې په وطن کې شهیدان دي
په هر کاله کې ویر دی او په هر کلي کې سـاندې
ملیون شېږ شلې نه دي چې په ګوتو دې شمېرلې
یو نیم ملیون لس لکه دي پنځه لکه پرې باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو نیم ملیون غا تول که د بکوا په دښته شنه شي
دا ډاګ به سور چکن شي زرغونه رڼا به کاندي

ما وې د تا په قبر به ډیوې روښانومه
ما وې چې دا ببر سر به په شناختې درته ږدمه
ما وې چې ستا کپن به په تودو اوښکو پرېولمه
ما وې چې د جمعې شپې ستا مزار کې تېرومه
ما وې ستا د جامو سره د زړه خواله کومه
چې تا قدم پرې ایښی وي هغه ځای ښکلومه
خو قسمت بله راوکړه !
په یو سر د دنیا کې ته د خاورو میلمنه شوې
او زه د دنیا بل سر کې دعا درته کومه

۱۹۸۲ ع
ډنمارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمهاجر خوب

خوب وینم عالمه که یې څوک راکې ما نه
پروت یم سر مې ایښی دخپل یار په زنګانه

سر په بالښت ایښی تش کالبوت په واشنګټن کې و
روح مې په مزومزو روان په خپل وطن کې و
واوري دسپین غره وې چې په تنده مې سوېلې
خاوري دوطن وې چې په سر مې بادولې
مرې اوښکې روانې وې په مخ دانه دانه
خوب وینم عالمه که یې څوک راکې ما نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنه دشمالي ته شوم انګور میزان وهلي
تاک شینکي زیړ چکي شوتالان پرخو پریوللي
کوز تګاوته لاړم داغوزو لویې وني
پاس وختم غره ته دخیړیو پاسې پلني
خلک وو، بازار و، شور ماشور وو، تله راتله وو
میږې وې، شپانه وو، هیاهوی و، سرواوښنه وو
نه دویره وه نښه، نه دغم وه لښانه
خوب وینم عالمه که یې څوک راکې ما نه

بیا مې شو ګذر لکه کوتر په لوی سالنګ
ویرې مې وزرې وې په څوکه په کرنګ
واورې سپینې سپینې ځلیدې لکه سپین زر
کوز رښې اوبه وې، پرېوتلې لر وبر
زرکو او بلبلو یې په ترو کې سندرې کړې
مستې زړې هوایې اندېښنې له زړه لرې کړې
مورګې ځلیدلې لکه زلفې په شانه
خوب وینم عالمه که یې څوک راکې ما نه

خوب وینم: باغچه وې ټوله شنه په ښنا رونو
مینځ کې یې صفه وې، ټوله پټه په تغرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواګې يې وياله کې د ږنواو بو ښتوپوڼه وی
زه يمه ياران وی، چمنونه، مجلسونه وی
بره خوا پښتو کې شولې ځښې باد ته اچوی
خپل وی د چنچڼو، تيښتې الوزی اتڼ کوی
ځمکه او اسمان په ګډه وايي تـــــرانه
خوب وينم عالمه که يې څوک راکې مـــانه

خوب مې په وطن کې دی، خوړدن مې په وطن کې دی
خوب کې چې هم مرمه، ځنکدن مې په وطن کې دی
قبر په وطن کې، جنازه مې په وطن کې ده
تن مې په وطن کې دی، کپن مې په وطن دی
ما ته تابوت مه جوړوئ، ما ته ګلان مه راوړئ
روح مې په وطن کې دی او تن مې په وطن کې دی
ګوندې يو شيبونکی وطن قبول کړي نـذرانه
خوب وينم عالمه که يې څوک راکې مـــانه

۱۹۸۵
واشنګټن

(c) ketabton.com: The Digital Library

زانه

ستا اوږده وزرونه، هندوکش له څوکو جګ دی
لنډ وي اوږده منزلونه ، چېرته څې کله رسېږې

ستا اوږده مشوکه ډوبه ، نن آموکې بیا سبا ته
د سپین غره د سر په ډنډ وکې مسته مخچولېږې

(c) ketabton.com: The Digital Library

الوتوکي راڼګي زانګي څه ګېندې وهي اسمان ته
چې سيلۍ څومره سختېږي ته په شوق ورته نخښېږي

د نيلي اسمانو پېغلې، ولې دومره ځګه ګرځې
راته ښکاري پښتنه يې له زلميانو نه شرمېږي

تور اوړه د پسرلي کې چې باران نم نم ورېږي
ته زموږ د کلا شا ته، توره شپه کې راکوزېږي

زه يې اورم چې ته بولې، ها خوږې خوږې بدلې
زه يې ګورم چې ته خاندې او بيا ورانه ورا نه کېږي

چې ته بيا وزرونه ډډ کړې کاشکې ما درسره بوځې
بې وزره درته ګورېږي زانه کې! ته نه پوهېږي

کاشکي ما وزر لرلای چې سهار درسره لاړ وای
څه ښه خوند کا چې آموته، هندوکش نه ورښوېږي

څه د تالندې متروکې، د آسمان مخ ورشين کړې
چې د اوښکې دانه کې شوې او کړار کړار بهېږي

کابل ۱۹۶۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خپل ځان سره راز او نیاز

شپه چې پخه شي ګاونډي ویده شي
چې د موټرو آواز ودرېږي
زه د خپل کټ ته مخ ګونډې ووهم
اوښکې مې مړې مړې په بار خوښوېږي
شونډې مې ښورېږي خو اواز نه لري
او دا شکرونه مې له زړه نه وځي
چې په زما روحه له تا شکریه
چې لا تر اوسه غاړه هسکه ساتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د امید په باغ خزان کړه شي
چې په شنو پاڼو زېړي ولګېږي
چې د مالیار مخ په ګردو پټ شي
چې د بورا وزرې وسکنېږي
زه لکه سروه غاړه جګه ساتم
د حوادثو د کوټکو لاندې
مې سرمات شوی خو کوږ شوی نه دی
داوړ دو شپو په شومه دم کې وایم :
چې په زما روحه له تا شکریه
چې لا تراوسه غاړه هسکه ساتې

۱۹۶۰
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ARIC
B
3.532
SHP
982

DEW DROP ON A SAGEBRUSH

(Parkha Pa Tarkha)

Poems

by

Saduddin Shpoon

Writers Union of Free Afghanistan

Series No. 52

1990

IRC Printing Press

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library